

ปฏิรูปโครงสร้างแรงงาน...ต้องทำทั้งระบบ

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

www.tanitsorat.com / facebook.com/tanit.sorat

วันที่ 15 ธันวาคม 2557

แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญโดยเฉพาะประเทศไทยที่ต้องพึ่งพาอุตสาหกรรมการผลิตและเกษตรกรรม ซึ่งประเทศไทยมีอัตรากำลังแรงงานเป็นอันดับสี่ของอาเซียน จากข้อมูลล่าสุดมีกำลังแรงงานทั้งประเทศประมาณ 38-38.5 ล้านคน โดยร้อยละ 43 อยู่ในภาคเกษตร รองลงมาร้อยละ 14.9 อยู่ในค้าปลีก-ค้าส่ง ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมการผลิตมีแรงงานคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.6 **การปฏิรูปเศรษฐกิจ** เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันจำเป็นที่จะต้องเข้าใจในบริบทปัญหาที่เกี่ยวกับแรงงาน โดยจะต้องนำเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูป เพราะไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจแบบอนาล็อกหรือเศรษฐกิจแบบดิจิทัลก็ยังคงต้องใช้ “คน” เป็นกลไกขับเคลื่อน

ทั้งนี้ปัญหาแรงงานมีความซับซ้อนและไร้ทิศทาง กล่าวคือประเทศไทยมีปัญหาทั้งขาดแรงงานในระดับล่างเป็นหลัก 2-3 ล้านคนจนต้องมีการนำเข้าแรงงานจากต่างดาวเข้ามาทดแทน ขณะเดียวกันแรงงานในระดับปริญญาตรีกลับมีการว่างงานมากกว่าหนึ่งแสนคน โดยประเทศไทยขาดแรงงานในระดับทักษะและอาชีพะ ขณะที่ภาคการศึกษายังผลิตนักศึกษาทั้งด้านบริหาร ด้านการจัดการ และด้านสังคมศาสตร์ในสาขาต่างๆออกมาปีละมากๆ ตัวเลขการว่างงานของไทยประมาณร้อยละ 0.7-1.0 ซึ่งถือเป็นอัตราที่ค่อนข้างต่ำ แต่มีแรงงานตกงานแฝงอยู่เป็นจำนวนมากเพราะเด็กที่จบปริญญาตรีหางานไม่ได้ต้องเข้าไปทำงานในโรงงานในฐานะเป็นแรงงานไร้ทักษะซึ่งเป็นการสูญเสียเงินของพ่อแม่และงบประมาณของประเทศอย่างน่าเสียดาย

การปฏิรูปแรงงานจึงต้องเริ่มที่ปฏิรูประบบการศึกษาของประเทศด้วยการยกเครื่องใหม่หมด ตั้งแต่การแนะแนวทางในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งอาจารย์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อที่จะได้แนะนำเด็กให้เลือกเรียนสาขาที่เหมาะสมกับตัวเองและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ไม่ใช่แค่เรียนตามเพื่อนหรือแฟชั่น ขณะเดียวกันกระทรวงศึกษาธิการจะต้องมีกระบวนการในการเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองซึ่งไม่นิยมให้บุตรหลานเรียนสายอาชีพ ซึ่งรัฐจะต้องกดดันโรงเรียนให้ดูแลนักเรียน (ส่วนน้อย) ไม่ให้เป็นอันธพาล อีกทั้งกระทรวงแรงงานฯควรจะต้องเข้ามา

ปรับคุณวุฒิวิชาชีพด้านอาชีพจะให้มียายได้เท่ากับหรือมากกว่าผู้ที่จบปริญญาตรีในสายสังคมศาสตร์ซึ่งจะ
จูงใจให้เด็กรุ่นใหม่หันเข้ามาเรียนอาชีพเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนช่างฝีมือในภาคอุตสาหกรรมการผลิต

ในด้านการแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในระดับล่างรัฐบาลจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจน
เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวถึงขั้นจะต้องมีการปฏิรูป ซึ่งปัจจุบันมีการให้มารายงานตัวซึ่งจบไปเมื่อสิ้น
เดือนตุลาคมและการทำบัตรประจำตัวแรงงานหรือบัตรสีชมพูซึ่งจะต้องให้เสร็จในสิ้นเดือนมีนาคมปีหน้า
แต่ก็เป็นเพียงมาตรการชั่วคราวเพราะปัญหายังคงหมักหมมเนื่องจากมีผลประโยชน์ทับซ้อนมากมาย อีก
ทั้งจะต้องเร่งทบทวนให้ “บีไอไอ” หรือคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนผ่อนผันให้โรงงานที่ได้รับการส่งเสริม
การลงทุนสามารถใช้แรงงานต่างด้าวในอัตราที่เหมาะสม เพราะหากรัฐบาลเร่งรัดส่งเสริมการลงทุนและ
เขตเศรษฐกิจพิเศษแต่ไม่มีแรงงานก็คงไม่มีประโยชน์

ดังนั้นการปฏิรูปเศรษฐกิจจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปพร้อมกันในหลายด้านโดยเฉพาะด้านแรงงานซึ่ง
เกี่ยวกับการปฏิรูป “คน” และกลไกทั้งระบบ โดยจะต้องบรรจุเป็นแผนและยุทธศาสตร์เป็นวาระแห่งชาติ
อีกทั้งจะต้องเปลี่ยนบทบาทของกระทรวงแรงงานให้เป็นเชิงรุกโดยเน้นการเพิ่มผลิตภาพและขีด
ความสามารถในการแข่งขันเพื่อให้สมดุลกับค่าจ้างซึ่งจะต้องมีการปรับให้เหมาะสมกับผลงานไม่ใช่ปรับ
แบบเหมาจ่ายแข่งที่เรียกว่า “ค่าจ้างขั้นต่ำ” ขณะเดียวกันจะต้องยกระดับคุณวุฒิวิชาชีพการแก้ปัญหา
ความเหลื่อมล้ำ ความมีศักดิ์ศรี ซึ่งจะต้องควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อให้แรงงานในระดับล่าง
สามารถมีรายได้ที่สูงขึ้นควบคู่ไปกับผลผลิตด้านแรงงานที่สูงขึ้นไม่เป็นภาระและไม่เป็นการเพิ่มต้นทุนใน
การผลิตเหมือนกับแรงงานในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น ประเทศญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ ใต้หวัน ฯลฯ

ทั้งนี้การปฏิรูปแรงงานเกี่ยวข้องกับหลายกระทรวงไม่ใช่ผูกขาดอยู่ที่กระทรวงแรงงานซึ่งจะต้อง
เปลี่ยนบทบาทให้เป็นกระทรวงด้านเศรษฐกิจไม่ใช่ด้านสังคมอย่างที่เป็นอย่างที่เป็นอยู่ เพราะปัญหาแรงงาน
เปลี่ยนไปจากอดีต ซึ่งในปัจจุบัน “แรงงานเป็นคนเลือกว่าจะอยู่กับนายจ้างที่ให้ผลประโยชน์และสวัสดิการ
ที่ดีที่สุด” ขณะนี้ทุกฝ่ายต้องยอมรับว่าประเทศไทยขาดแคลนแรงงานในระดับล่างอย่างรุนแรงอยู่ในระดับ
วิกฤต ปัญหาแรงงานต้องปฏิรูปกระทรวงแรงงานให้หลุดจากในอดีตซึ่งนักการเมืองใช้แรงงาน
เป็นฐานเสียงด้วยการใช้ประชานิยมด้านค่าจ้างแต่กลับเป็นต้นทุนของประเทศ ซึ่งทำให้ประเทศ
ไทยสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขัน ยิ่งนานวันหากปล่อยไว้ก็จะแก้ไขยากขึ้น...จริงไหมครับ (สนใจ
รายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ที่ทางเว็บไซต์ www.tanitsorat.com หรือ www.facebook.com/tanit.sorat)

www.tanitsorat.com

ณ วันนี้มีผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์ จำนวน

0	1	1	3	8	4	9	3
---	---	---	---	---	---	---	---

เว็บไซต์คลังสมอง รวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจ ด้านโลจิสติกส์ รวมทั้งทาวเวอร์พอยท์ และ e-Book เช่น รายงานผลกระทบภาคการ
ส่งออกภายใต้เศรษฐกิจโลกชะลอตัว รายงานยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจ การลงทุนประเทศเพื่อนบ้านฯ รายงานการศึกษาความต้องการภาคเอกชนและ
การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ จากแผนพัฒนาระบบขนส่งฯ และหนังสือด้านโลจิสติกส์ต่างๆ

(สนใจเทปบันทึกการสัมภาษณ์ สามารถติดตามได้ที่ www.youtube.com โดยใช้คีย์เวิร์ด ดร.ธนิศ ใสรัตน์)